

جەستەپەکی ماندوو

داستان بەرزان

ئىستاكە وەكو جاران ھەوسەلەى كارم نەماو، بەلكو كورە تاقانەكەم كوردۆتە جىششىنم، ھەرچەندە ھەندىجار لەسەر وەسىتى ئەو كەسانەى بەرلەمردىيان داوايان كوردوو مەن گۆريان بۇ ھەلبەكەنم، دەچمە گۆرستان و بەھەناسەسوارىيەكى زۆرەو ھەكار دەكەم، ماوھى چەند سالىكە لەبرى ئەوھى لە شەويكى درەنگەو ھەئاگابم و دواى نوپۆى بەيانى بچمە سەركار، بەوپەرى دلتىايىو ھاوھەرى ئەوكاتە دەكەم، وەكو ھەموو ئەوانەى بە دەستەكانى خۆم بە خاكم سپاردوون، منىش بەرنە گۆرستان و لەو گۆرەم بنىن، كە ھەر لە تەمەنى بىست و دوو سالىمەو ھە بۇ خۆم ئامادەكردوو.

بەرەحمەت بىت وەستا كەرىم كە پىاويكى نورانى و دنيا دیدەبوو، ھەمىشە پىیدەگۆتم: كورم راستە ھەمووان مردنىك قەرزدارىن، بەلام كى دەلى گۆرمان بە نسیب دەبىت، ھەزاران كەس لە جەنگەكاندا دەبنە قوربانى و كەس نازانى تەرمەكانىان چى بەسەر دىت، چەندىن كەسىش مردىيان لە نىو ئاوەكاندايە و بۇ ھەمىشە ئادۇزرىتەو.

كارکردنى مەن لە نىو گۆرستاندا ئەگەرچى بژىوى ژيانى لەسەر بوو، بەلام ھەمىشە بە دیويكى تردا لىمدەروانى، بەجۆرى ھەستم دەكرد عەشقىكى جاويدانم ھەبە بوى و لە قولایىمەو دىتە دەرى، چونكە مەن ھەرلە مندالىمەو ھوشەووستىم ھەبوو بۇ گۆرستان، بىرمە لەگەل مندالانى گەرەك دەچووینە سەر دارئەرخەوانەكانى نىو ھەوشەى مەزارى شىخ و بەدلى خۆمان گولە ئەرخەوانمان دەخوارد، ھەركاتىكىش لە دوورەو زىوانەكە دەردەكەوت رامان دەكرد، ئەویش لە دوومان دەھات و بە بەرد و دار و جنىو تا دەروازەى گۆرستانەكە راوى دەناين.

ئامانجى مەن لە رۆشتنم بۇ گۆرستان، جىاوازبوو لە ھەموو مندالەكانىتر، ئەوان تەنیا دەھاتن دار و درەختەكانى گۆرستان بشكىنەو، يان نووسراوى سەركىلى گۆرەكان بشىوینن، ھەركاتىكىش لە دوورەو تەرمىكان بىنبايە بىت بۇ گۆرستان، بە ھەموو تىنبا ھەلدەھاتن، بەلام مەن دەموىست لە نىو ئەو بىدەنگىيەى ئەویدا ھەناسەيەكى قول ھەلبەژم، بەرامەى رەیحانە و گولەكان تەواو مەستم بەكەن، دەموىست لە ژىر سىبەرى دار ئەرخەوان و دار زەھىتوئەكانى ئەویدا سەرخەويك بشكىنم و تىیدا خەون بە ژيانەو بىنم، دەموىست بىر لەو ئافرەتە بەمەو كە بەرلەناشتنى تۆرەكەيەك قۆسەرىان نايە ناو گۆرەكەى، يان لەئىسك و پروسكى ئەو مندالانە ورد بىمەو، كە بە دەمى سەگە دەرەكانى شەو ھە گۆرەكانىان ھەلدرا بوو، ئەمانە و چەندىن مەبەستىتر ھۆكاربوون بۇ ئەوھى ئەتوانم لە گۆرەكەندىن زىاتر ھىچ كاریكىتر ھەلبەژم.

بۆيە ھەر كە گەيشتمە يانزە سالان، رۆژىك چوومە لای وەستا كەرىم، دواى تۆزىك خۆسەرقالکردن

به دامینی کراسه که مه وه، به ترسیکه وه گوتم: وهستا چه زده که م لای تو کار بکه م، ئه ویش به بزده که وه لیم وردبو وه وه گوئی: رۆله گیان کاره که ی من بۆ تو سه خته، هه ولیده لای دوکانی هه لاجه که ی نزیك مالی خۆتان کاربکه ی، ئه و ئیواره یه به بیتاقه تیی وه چومه وه بۆ ماله وه، به لام هه ر کۆلم نه دا و دوا ی ما وه یه کی زۆر هه ر چۆنیک بیت لای وهستا که ریم جیگه ی خۆم کرده وه، له سه ره تادا باوکم که وهستای ده باغی بو، پیی ناخۆش بو وه لوی کاربکه م، ئه و چه زی ده کرد له گه ل خۆی برۆمه کار و نه چمه گۆرستان، به لام دوا ی چه ندین جار توره بوون و ته نانه ت لیدانیش بیزاربو وه له ریگریکردم.

ته مه نم پانزه سالان بو، بریارمدا به ته نیا کار بکه م، چونکه هه ستم ده کرد کارکردم لای وهستا که ریم چیژی ته واوم پینابه خشیت، به راده یه ک پیمو بو، هه تاکو لای ئه و کاربکه م، ده بیت چیژی گۆر هه لکه ندن له گه لیدا بکه م به دوو به شه وه. له ورۆژ وه ی که به یه کجاری بوومه گۆر هه لکه نیکی سه ره بخ، زیاتر هه ستم به ئارامی ده کرد، یه که مین کار که به ته نیا کردم، گۆری پیاویک بوو پیش ئه وه ی بمرئ له ته نیشته ژنه که یه وه بۆم هه لکه ند، ئه وه بوو دوا ی سی سال ئه ویش مردوو به دهستی خۆم به خاکم سپارد، پاش ئه وه چه ند گۆر یکیترم هه لکه ند که ئه وانیش گۆری باوکیک و کچ و کوریک بوون، له کاره ساتی ئۆتومبیلدا گیانیان له دهست دابوو.

دوا ی دوو سال، وهستا که ریم هه موو کاریکی پیده سپاردم، چونکه دلنیا بوو له وه ی ده توانم زۆر به ریکو پیکی کاره کانی بۆ ئه نه جامیده م، جار جاره له دهست و بازوومی ده روانی وه له چاوانیدا سه رسورمانم ده خوینده وه، له راستیدا ئه و پیی وابوو که س ناتوانی هینده ی ئه و گۆر یچه ی ریک و پته و دروست بکات، که ده بیینی به و وردبینییه وه کار له سه ر گۆر یچه کان ده که م و هه ولده دم به جوانترین شیوه بیاننه خشیت، ده ستخۆشی لیده کردم و ماندوونه بوونی بۆ ده نارم، من کاری گۆر هه لکه ندنم به هونه ریکی قورس ده زانی، له کارکردنم له نیو هه ر گۆر یکا بیرم له وه ده کرده وه، تۆزیکتر مروژیک به هه موو خه ون و هیواکانیی وه ده بیته میوانیکی هه میشه یی ئیره.

بەيانيان زوو دەچومە سەر کارکردن، تاكو بەتەواوى ديمەنەكانى سپىدەى گورستان بىنم، بۇنى نىسبى گورەكان لوتم پربەن، بىروانمە كرانهوى ئەو گولانەى لە شەرميان بۇ مانگە شەو دەمووچاوى خۇيان دادەپۆشن، بەيانيانى گورستان چىژ و ئارامىيەكى وەهاى پىدەبەخشىم لە هىچ شوپىنكىتر ھەستەم پىنەدەكرد.

ھەرگىز ئەو بەيانييەم بىرناچىتەو، كە دوو عاشقى بەلەنگان، لە ژىر چەرداخى گورپىكدا بە دەم گريانەو، وەنەوز دەبىردنەو، ھەرچەندەم كرد نەمتوانى لىيان بچمە پىشەو، چونكە ھەر لە دوورەو بە گەرمى عەشقىيان بارگاوييان كردم و بەجۇرى خرۇشام گريانم بۇيان دەھات، لەگەل ئەو ھەموو ھەستەكردنەم بەجوانى لە ناو گورستاندا، ئەو دەو دەوام تورەى دەكردم، ئەو كۆمەلە پياوھبوون كە ئىوارانى ھەپنى دەھاتن، لە نزيك گورستانەكە سەگيان بە شەپ دەداو ھىندەى ئەدەبىرد دەبوو دەمەقالتىيان و بەشەپ دەھاتن، ئەو ھەشى ئارامى دەكردمەو ئەو پىرەمىزدە بوو كە رۆژانە دەھاتە سەر گورى ھاوسەرەكەى و لىي دەروانى، ھەندىجار لەبەر خويەو ورتە ورتى دەكرد، وەك ئەو دەى قسەى بۇ بكات و ئەویش وەلامى بداتەو.

كورپىكى گەنجى خويىن گەرمىش ھەبوو، ھەموو عەسرانىك بە خوى و ھارمۇنىكايەكەو دەھاتە گورستان و تاماندوو دەبوو ئاوازيكى وەھاي دەژەند ئاو دەزايە چاوەكانى و تەزوويەكى شادىبەخشى بەسەر گورەكاندا دەپرژاند، رۆژىكيان چومە لای و پرسىم: بۇچى دىتە گورستان؟ لە وەلامدا گوتى: دىم و دەمەويت مۇسىقا بەكەمە رۇچىكى ئەبەدى بۇ مردووھەكان، چونكە لە گورستاندا مۇسىقا قولتر رۆدەچىتە تارىكايەكانى ناخەو، لە داوى ھەر ھاتنىكم بۇ ئىرە رۇچى خۆم و مردووھەكان نۆژەن دەبنەو، بە جۆرىك وادەزانم ئىستا لە دايك بووين، ھەرگىز لىرە ھەست بە مردن ناكەم، چونكە دەبىنم لە ئەنجامى ھاتنم بۇ ئىرە فىرى شتى تازەتر دەبم لە بارەى ژيانەو، من گورستان وەكو كىتپىكى گەورە

دەبىنم، ھەر گورپىكىش لاپەرەيەكە لەو كىتپە، ھەر لاپەرەيەكەش دنيايەك سەر گوزشە و چىرۆك و شىعەرى لە خۇگرتوو، تۆ تەماشاكە ئەو ھەموو عاشقە، ئەو ھەموو پالەوانە، ئەو ھەموو بلىمەتە، چۆن پالگەوتوون،..... بەدەم قسەو مى رىگەى گرتە بەر بەرەو بەرزايى گورستانەكە و لە چاوانم وون بوو.

لە راستىدا من لەتەمەندا عاشق بە هىچ ئافرەتىك نەبووم، تەنانەت بە ھاوسەرەكەشم، كە كورپىكى تاقانەم لىي ھەيە، ھەموو جارپىك دايكم پىدەگوتم: كورم بە دلى خۆت خىزان ھەلبۆزە و ئىمە هىچ كارمان بەسەرەتەو نىيە، بەلام من قەت ھەستەم بە عەشقم نەكردوو بۇ ئافرەت، ھەمىشە ئافرەت لای من ئەو دەرگايە بوو كە حەزم بە كردنەو نەكردوو، ئەگەرچى لەو دەلتىابووم ئەو دەرگايە پرىەتى لە نەپتى، جياواز لە ھەموو پياوويكىتر بەردەوام دوورە پەرىز و كەمدوو بووم لەگەل ئافرەتدا، تەنانەت لە دواساتى ژنەپتانىشدا ھەر دوو دلبووم.

زۇرجار كە لە بالكونى مالەكەماندا بە دەم كىشانى سىگار و دەرهىنانى خۆلى چەندىن سالەى گورستان لە نيو نىنۆكەكانمدا، خەيال دەمباتەو، گومان دەكەم لەو دەى كە رەنگە ئەم تاقە كورەم زادەى عەشقى من و گورستان بىت نەك ژنەكەم، چونكە دەبىنم ئەویش ھاوشىوەى خۆم عەشقىكى ئىجگار جوانى ھەيە بۇ گورەلەكەندن ھەر بۇيە ھەمىشە بەدەنگىكى ماندوو ھەو بەنگى دەكەم و پىدەلیم: كورم من دەمرم، ئەو دەى ھىشتا زوو بۇ مردنى تويت، دەخوام بتوانى ھەست بە ئارامى گورستان دەرك بە جوانىيەكانى بەكىن، كورم ھەركات ھەستەكرد چىژ لە ماندوو بوونەكانى گورستان وەرناگرىت، واز لە كارەكەت بەپىتە و خۆت بە كارپىكى ترەو سەرقال بەك، چونكە مانەو لە سەركارپىك كە چىژى تىدا نەبىت مردنە...مردن...

ئىستاش ھەمان ئارەزووى جارنم ھەيە بۇ گورەلەكەندن، بەلام بەدەست خۆم نىيە! تەمەن لەگەل ھەلكشانىدا، تونا و ھىزى جارنى لىپىوم، ئەو دەى كەمىك دلخۆشم دەكات كورەكەمە، من ئىستا جەستەيەكى ماندووم.